

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَ النَّهَارَ
مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (61) ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ
كُلٌّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنِّي تُؤْفَكُونَ (62) كَذَلِكَ
يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (63) اللَّهُ
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَ السَّمَاءَ بِنَاءً وَ
صَوَرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (64)
هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (65) قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ
أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَ أُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

(66) هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ

مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشْدَادَكُمْ ثُمَّ

لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَ مِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَ

لِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (67) هُوَ

الَّذِي يُحْيِي وَ يُمِيتُ فَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ

كُنْ فَيَكُونُ (68)

It is Allah who has made the night for you, that ye may rest therein, and the day to give you light. Verily Allah is full of grace and bounty to men: yet most men give no thanks. Such is Allah, your Lord, the creator of all things, there is no god but He: then how ye are deluded away from the truth! Thus are deluded those who are wont to reject the signs of Allah. It is Allah who has made for you the earth as a resting place, and the sky as a canopy, and has given you shape- and made your shapes beautiful,- and has provided for you sustenance, of things pure and good;- such is Allah your Lord. So glory to Allah, the Lord of the worlds! He is the living (one): There is no god but He: Call upon Him, giving Him sincere devotion. Praise be to Allah, Lord of the worlds! Say: "I have been forbidden to invoke those whom ye invoke besides Allah,- seeing that the clear signs have come to me from my Lord; and I have been commanded to submit (in

Islam) to the Lord of the worlds." It is He who has created you from dust then from a sperm-drop, then from a leech-like clot; then does he get you out (into the light) as a child: then lets you (grow and) reach your age of full strength; then lets you become old, - though of you there are some who die before;- and lets you reach a term appointed; in order that ye may learn wisdom. It is He who gives life and death; and when He decides upon an affair, He says to it, "Be", and it is.

وہ اللہ ہی تو ہے جس نے تمہارے لیے رات بنائی تاکہ اس میں سکون حاصل کرو،

اور دن کو روشن کیا۔ حقیقت یہ ہے کہ اللہ لوگوں پر بڑا فضل فرمانے والا ہے مگر

اکثر لوگ شکر ادا نہیں کرتے۔ وہی اللہ (جس نے تمہارے لیے یہ کچھ کیا ہے)

تمہارا رب ہے ہر چیز کا خالق۔ اس کے سوا کوئی معبود نہیں۔ پھر تم کدھر سے

بہ کائے جا رہے ہو؟ اسی طرح وہ سب لوگ بہ کائے جاتے رہے ہیں جو اللہ کی

آیات کا انکار کرتے تھے۔ وہ اللہ ہی تو ہے جس نے تمہارے لیے زمین کو جائے

قرار بنا یا اور اوپر آسمان کا گنبد بنا دیا۔ جس نے تمہاری صورت بنائی اور بڑی ہی عمدہ

بنائی۔ جس نے تمہیں پاکیزہ چیزوں کا رزق دیا۔ وہی اللہ (جس کے یہ کام ہیں)

تمہارا رب ہے۔ بے حساب برکتوں والا ہے وہ کائنات کا رب۔ وہی زندہ ہے۔

اس کے سوا کوئی معبود نہیں، اُسی کو تم پکاروا پنے دین کو اس کے لیے خالص کر

کے۔ ساری تعریف اللہ رب العالمین ہی کے لیے ہے۔ اے نبی، اِن لوگوں سے

کہہ دو کہ مجھے تو ان ہستیوں کی عبادت سے منع کر دیا گیا ہے جنہیں تم اللہ کو چھوڑ

کر پکارتے ہو۔ (میں یہ کام کیسے کر سکتا ہوں) جبکہ میرے پاس میرے رب کی

طرف سے بینات آچکی ہیں۔ مجھے حکم دیا گیا ہے کہ میں رب العالمین کے آگے سر

تسلیمِ خم کر دوں۔ وہی تو ہے جس نے تم کو مٹی سے پیدا کیا، پھر نطفے سے، پھر

خون کے لو تھڑے سے، پھر وہ تمہیں بچے کی شکل میں نکالتا ہے، پھر تمہیں

بڑھاتا ہے تاکہ تم اپنی پوری طاقت کو پہنچ جاؤ، پھر اور بڑھاتا ہے تاکہ تم بڑھا پے

کو پہنچو۔ اور تم میں سے کوئی پہلے ہی واپس بلا لیا جاتا ہے۔ یہ سب کچھ اس لیے کیا

جاتا ہے تاکہ تم اپنے مقرر وقت تک پہنچ جاؤ، اور اس لیے کہ تم حقیقت کو سمجھو۔

وہی ہے زندگی دینے والا، اور وہی موت دینے والا ہے۔ وہ جس بات کا بھی فیصلہ

کرتا ہے، بس ایک حکم دیتا ہے کہ وہ ہو جائے اور وہ ہو جاتی ہے۔

वह अल्लाह ही तो है जिसने तुम्हारे लिए रात बनाई ताकि तुम उसमें सुकून हासिल करो, और दिन को रौशन किया | हकीकत यह है कि अल्लाह लोगों पर बड़ा फजल फरमानेवाला है मगर अक्सर लोग शुक्र अदा नहीं करते | वही अल्लाह (जिसने तुम्हारे लिए यह कुछ किया है) तुम्हारा रब है | हर चीज़ का खालिक | उसके सिवा कोई माबूद नहीं | फिर तूम किधर से बहकाए जा रहे

हो? इसी तरह वे सब लोग बहकाए जाते रहे हैं जो अल्लाह की आयात का इनकार करते थे | वह अल्लाह ही तो है जिसने तुम्हारे लिए ज़मीन को जाए-करार बनाया और ऊपर आसमान का गुंबद बना दिया | जिसने तुम्हारी सूरत बनाई और बड़ी ही उम्दा बनाई | जिसने तुम्हें पाकीज़ा चीज़ों का रिज़क दिया | वही अल्लाह (जिसके ये काम हैं) तुम्हारा रब है | बेहिसाब बरकतोंवाला है वह कायनात का रब | वही ज़िन्दा है | उसके सिवा कोई माबूद नहीं | उसी को तुम पुकारो अपने दीन को उसी के लिए खालिस करके | सारी तारीफ़ अल्लाह रब्बुल-आलमीन ही के लिए है | ऐ नबी, इन लोगों से कह दो कि मुझे तो उन हस्तियों की इबादत से मना कर दिया गया है जिन्हें तुम अल्लाह को छोड़कर पुकारते हो | (मैं यह काम कैसे कर सकता हूँ) जबकि मेरे पास मेरे रब की तरफ़ से बैयिनात आ चुकी हैं | मुझे हुक्म दिया गया है कि मैं रब्बुल-आलमीन के आगे सरे-तसलीम खम कर दूँ | वही तो है जिसने तुमको मिट्टी से पैदा किया, फिर नुत्फे से, फिर खून के लोथड़े से, फिर वह तुम्हें बच्चे की शक्ति में निकालता है, फिर तुम्हें बढ़ाता है ताकि तुम अपनी पूरी ताक्त को पहुँच जाओ, फिर और बढ़ाता है ताकि तुम बुढ़ापे को पहुँचो | और तुममें से कोई पहले ही वापस बुला लिया जाता है | यह सब कुछ इसलिए किया जाता है ताकि तुम अपने मुकर्रह वक्त तक पहुँच जाओ, और इसलिए कि तुम हकीकत को समझो | वही है ज़िन्दगी देनेवाला, और वही मौत देनेवाला है | वह जिस बात का भी फ़ैसला करता है, बस एक हुक्म देता है कि वह हो जाए और वह हो जाती है |